

załącznik nr 4 do uchwały nr 425/VI/VI/2020
Senatu PWSZ w Koninie z dnia 23 czerwca 2020 r.
w sprawie ustalenia programów studiów podyplomowych
w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Koninie na
rok akademicki 2020/2021

PAŃSTWOWA WYŻSZA SZKOŁA ZAWODOWA W KONINIE
WYDZIAŁ NAUK EKONOMICZNYCH I TECHNICZNYCH

PROGRAM STUDIÓW PODYPLOMOWYCH

Nazwa studiów podyplomowych

CONTROLLING I RACHUNKOWOŚĆ ZARZĄDCZA

Kod studiów podyplomowych

CRZ_2020_2021

Autorzy programu:

dr Robert Piechota

dr hab. Piotr Szczypa, prof. PWSZ w Koninie

Data opracowania: 04-06-2020

1. Ogólna charakterystyka studiów

1.1. Podstawowe informacje

Czas trwania studiów:	
• liczba semestrów	dwa
• liczba godzin	170
Liczba punktów ECTS	30
Wiodąca dyscyplina naukowa	ekonomia i finanse
Pozostałe dyscypliny naukowe	nauki o zarządzaniu i jakości

1.2. Koncepcja kształcenia

Cel studiów:

Celem studiów jest m.in.:

- wprowadzenie słuchaczy w zaawansowany zakres wiedzy i umiejętności dotyczącej kalkulacji i rozliczania kosztów, przedstawienie różnych koncepcji rachunku kosztów oraz określenie ich przydatności informacyjnej do sterowania podmiotami gospodarczymi
- wykształcenie wśród słuchaczy poczucia znaczenia informacji o kosztach i przychodach oraz jej wpływu na zachowanie ludzi, a także praktycznej przydatności koncepcji i metod rachunku kosztów do podejmowania decyzji oraz planowania i kontroli działalności podmiotów gospodarczych
- przekazanie słuchaczom praktycznych zasad projektowania systemów informacyjnych rachunkowości zarządczej i controllingu w różnych rodzajach przedsiębiorstw
- nabycie umiejętności stosowania narzędzi i technik budżetowania i kontroli kosztów oraz pracy w systemie budżetowania przy wykorzystaniu arkusza kalkulacyjnego
- nauczenie słuchaczy analizy sprawozdań finansowych i zapoznanie z nowoczesnymi metodami zarządzania finansami przedsiębiorstw
- objaśnienie uczestnikom istoty i zadań strategicznej rachunkowości zarządczej w przedsiębiorstwach klasy światowej, w tym w międzyorganizacyjnych sieciach powiązań
- praktyczne zilustrowanie zastosowania narzędzi strategicznej rachunkowości zarządczej w zarządzaniu wartością przedsiębiorstwa oraz wartością dla klienta.

Studia są skierowane do następujących grup osób:

- właścicieli przedsiębiorstw, członków zarządu i dyrektorów pragnących uzyskać praktyczną wiedzę na temat możliwości wykorzystania rachunkowości do poprawy efektywności działania przedsiębiorstwa,
- menedżerów wszystkich pionów i szczebli zarządzania przedsiębiorstw produkcyjnych, usługowych, handlowych, budowlanych i instytucji publicznych, chcących podnieść swoje kwalifikacje
- głównych księgowych i pracowników działów księgowości pragnących rozszerzyć swoją wiedzę o zagadnienia związane z wykorzystaniem rachunkowości i finansów dla celów zarządzania przedsiębiorstwem,
- kierowników działów i specjalistów ds. rachunkowości zarządczej/ controllingu, dla których w codziennej pracy niezbędne są praktyczne umiejętności wykorzystania narzędzi rachunku kosztów, rachunkowości zarządczej i finansów,
- analityków kosztów, specjalistów ds. budżetowania oraz kontroli kosztów i przychodów
- wszystkich osób zainteresowanych szeroko pojętą rachunkowością zarządczą/ controllingiem.

Kryteria kwalifikacji:

Studia podyplomowe są przeznaczone dla absolwentów uczelni wyższych. Podstawowym warunkiem ubiegania się o przyjęcie na studia podyplomowe Controlling i rachunkowość zarządcza jest posiadanie dyplomu ukończonych studiów wyższych (licencjat, inżynier, magister lub równorzędny).

2. Efekty uczenia się

Symbol	Efekty uczenia się dla studiów podyplomowych w zakresie "controllingu i rachunkowości zarządczej". Absolwent studiów podyplomowych:	Odniesienie do efektów wg PRK (na poziomie 6, 7 lub 8)
WIEDZA – ZNA I ROZUMIE:		
W01	zna w pogłębionym stopniu rodzaje controllingu oraz identyfikuje cechy charakterystyczne.	P7S_WG
W02	charakteryzuje system rachunkowości finansowej i rachunkowości zarządczej, posługuje się fachową terminologią związaną z pomiarem kosztów i przychodów, rozumie zasady (politykę) rachunkowości i opisuje elementy sprawozdania finansowego.	P7S_WG
W03	zna wszystkie kluczowe pojęcia w obszarze controllingu i budżetowania	P7S_WG P7S_WK
W04	charakteryzuje rolę i narzędzia rachunkowości finansowej, rachunkowości zarządczej i controllingu.	P7S_WG P7S_WK
W05	rozdzieli i charakteryzuje koszty, przychody i inne kategorie ekonomiczne (w tym podatki)	P7S_WG
UMIEJĘTNOŚCI – POTRAFI:		
U01	posiada umiejętności dokonania wieloprzekrojowej analizy kosztów i przychodów.	P7S_UW
U02	potrafi ocenić działalność przedsiębiorstwa za pomocą kluczowych parametrów	P7S_UW
U03	potrafi dobierać właściwe instrumenty controllingu i rachunkowości zarządczej	P7S_UW
U04	ocenia efektywność procesów	P7S_UW
U05	oblicza i interpretuje wyniki w ramach narzędzi rachunkowości zarządczej i controllingu	P7S_UW
U06	stosuje wybrane rozwiązania informatyczne w ramach systemu rachunkowości zarządczej/controllingu.	P7S_UW
KOMPETENCJE SPOŁECZNE – JEST GOTÓW DO:		
K01	posiada wyrobioną świadomość roli controllingu w podejmowaniu decyzji gospodarczych	P7S_KK
K02	wykazuje kreatywność w wyciąganiu wniosków na podstawie informacji pochodzących z systemu controllingu i rachunkowości zarządczej	P7S_KK
K03	potrafi pracować w zespole wykonując działania dotyczące zagadnień ekonomicznych	P7S_KK P7S_KO
K04	rozumie potrzebę podnoszenia kompetencji zawodowych i osobistych oraz posiada umiejętność komunikowania się z otoczeniem	P7S_KK P7S_KR

3. Plan studiów

Lp.	Przedmiot	Forma zaliczenia (E, Zo)	Liczba godzin dydaktycznych			Rozkład godzin dydaktycznych				ECTS	
			ogółem	wykłady	zajęcia praktyczne	sem I		sem II		I	II
						w	zp	w	zp		
1.	Organizacja controllingu	Zo	6		6		6			2	
2.	Wieloaspektowa analiza sprawozdań finansowych	E	16		16		16			2	
3.	Rozliczanie i kalkulacja kosztów	Zo	16		16		16			3	
4.	Rachunek kosztów zmiennych i próg rentowności	Zo	16		16		16			3	
5.	Budżetowanie przychodów i kosztów	E	16		16		16			2	
6.	Controlling zorientowany na procesy	Zo	12		12		12			2	
7.	Zarządzanie kosztami	E	16		16				16		3
8.	Strategiczna karta wyników	Zo	8		8				8		2

9.	Controlling projektów	Zo	10		10				10		2
10.	Analiza kosztów	Zo	10		10				10		2
11.	Controlling finansowy i podatkowy	E	16		16				16		2
12.	Sprawozdawczość zarządcza	Zo	8		8				8		2
13.	Narzędzia informatyczne w rachunkowości zarządczej i controllingu	Zo	20		20				20		3
Ogółem			170		170		82		88	14	16
							82		88	14	16
										30	

E - egzamin

Zo - zaliczenie z oceną

4. Treści programowe przedmiotów

Lp.	Przedmiot
1.	<p>Organizacja controllingu w przedsiębiorstwie Zajęcia obejmują omówienie praktycznych aspektów i sposobów wdrożenia controllingu w przedsiębiorstwie oraz najważniejszych metod i narzędzi przydatnych w pracy controllera. Zasadniczym celem jest zapoznanie słuchaczy z podstawowymi zagadnieniami z zakresu systemu rachunkowości zarządczej i controllingu w przedsiębiorstwie, a także stworzenie podstaw do kształcenia w obszarze controllingu oraz rachunkowości zarządczej i rachunku kosztów.</p>
2.	<p>Wieloaspektowa analiza sprawozdań finansowych Celem przedmiotu jest wskazanie, że analiza finansowa stanowi jedno z ważniejszych narzędzi wspomagających proces podejmowania decyzji, które umożliwia oparcie ich na rzetelnej bazie informacyjnej, daje sposobność korygowania realizowanych planów i ułatwia reakcje podmiotu na zmiany otoczenia. Po zakończeniu zajęć słuchacz powinien dysponować wiedzą i umiejętnościami, które pozwolą mu ocenić sytuację finansową podmiotu gospodarczego. W trakcie zajęć słuchacz pozna: zasady tworzenia sprawozdania finansowego przedsiębiorstwa, zasady obliczania i interpretacji wskaźników wykorzystywanych w analizie finansowej oraz jednowymiarowe oraz wielowymiarowe metody analizy finansowej.</p>
3.	<p>Rozliczanie i kalkulacja kosztów Celem przedmiotu jest przekazanie wiedzy o rachunku kosztów oraz o podstawowych metodach kalkulacji kosztów wytwarzania w powiązaniu z treścią problemów decyzyjnych występujących w przedsiębiorstwie. Słuchacze zdobędą aktualną wiedzę i umiejętności dotyczące problematyki rachunku kosztów obejmujące m.in.: stosowanie rachunku kosztów w procesie pozyskiwania informacji o kosztach przez odbiorców zewnętrznych i wewnętrznych, pomiar kosztów oraz procesy ich rozliczania i procedury kalkulacyjne.</p>
4.	<p>Rachunek kosztów zmiennych i próg rentowności Celem przedmiotu jest przekazanie wiedzy na temat możliwości zastosowań rachunku kosztów zmiennych w zarządzaniu współczesnym przedsiębiorstwem. Słuchacze zdobędą umiejętności podziału kosztów przedsiębiorstwa na stałe i zmienne, sporządzania rachunku wyników według założeń wielostopniowego i wieloblokowego rachunku kosztów zmiennych oraz wykorzystania rachunku kosztów zmiennych przy podejmowaniu decyzji krótkookresowych. Program przedmiotu obejmuje także aspekty wyznaczania progu rentowności dla działalności jednorodnej oraz wieloasortymentowej.</p>
5.	<p>Budżetowanie przychodów i kosztów Celem przedmiotu jest zapoznanie słuchaczy z teorią i praktyką procesu budżetowania, w tym jego z tradycyjnymi i nowoczesnymi koncepcjami oraz wykształcenie u słuchaczy poczucia znaczenia procesu budżetowania dla zarządzania przedsiębiorstwem. Podczas zajęć słuchacze dowiedzą się, jakie są cele i funkcje budżetowania w przedsiębiorstwie, jakie są metody tworzenia budżetu, nauczą się go sporządzać oraz poznają zasady kontroli budżetowej, w tym nauczą się przeprowadzać analizę odchyień od wartości budżetowanych.</p>
6.	<p>Controlling zorientowany na procesy Głównym celem przedmiotu jest zapoznanie słuchaczy z możliwościami i sposobami wykorzystania controllingu do zarządzania operacyjnego, taktycznego i strategicznego procesami realizowanymi w przedsiębiorstwie. W trakcie zajęć słuchacze zdobędą wiedzę z zakresu podejścia procesowego w zarządzaniu przedsiębiorstwem, metodyki wdrażania podejścia procesowego oraz identyfikacji i standaryzacji procesów. Ponadto słuchacze zdobędą umiejętności w mapowaniu procesów oraz wykorzystania wybranych koncepcji zarządzania procesami (Muda hunting, Kaizen, 5S itp.)</p>
7.	<p>Zarządzanie kosztami Przedmiot jest ukierunkowany na prezentację obszarów zastosowań innowacyjnych systemów rachunku kosztów, takich jak: rachunek kosztów działań, rachunek kosztów ciągłego doskonalenia, rachunek kosztów docelowych itp., a także na przekazanie wiedzy dotyczącej narzędzi optymalizacji kosztów. Celem przedmiotu jest pogłębienie przez słuchaczy wiedzy i kompetencji w zakresie zarządzania kosztami przy wykorzystaniu zaawansowanych rozwiązań w</p>

	zakresie rachunku kosztów.
8.	<p>Strategiczna karta wyników</p> <p>Celem przedmiotu jest przekazanie wiedzy oraz wyrobienie umiejętności z zakresu formułowania i implementacji strategii rozwoju organizacji, a następnie monitorowania i oceny postępów jej realizacji za pomocą strategicznej karty wyników. W szczególności słuchacze nauczą się definiować cele przedsiębiorstwa w perspektywach finansowej, klienta, procesów wewnętrznych i rozwoju oraz definiować działania służące osiągnięciu wyznaczonych celów. Ponadto słuchacze nauczą się konstruować mierniki stopnia osiągnięcia celów przedsiębiorstwa oraz wyznaczać ich wartości docelowe.</p>
9.	<p>Controlling projektów</p> <p>Celem przedmiotu jest przekazanie wiedzy i umiejętności na temat metod i narzędzi stosowanych w procesie zarządzania projektami. Program zajęć pozwala na zapoznanie słuchaczy z najnowszymi rozwiązaniami w obszarze controllingu projektów. W szczególności słuchacze powinni uzyskać umiejętność w zakresie zarządzania projektem, w tym m.in.: opracowania planu projektu, wykorzystania programu MS Project, analizy i oceny ryzyka związanego z planowanym projektem, monitorowania i przeglądu projektu, zarządzania zespołem projektowym, umiejscowienia projektu w strukturze organizacyjnej oraz organizowania prac projektowych w firmie.</p>
10.	<p>Analiza kosztów</p> <p>Przedmiot obejmuje zagadnienia z zakresu analizy kosztów na poziomie pozwalającym na rozpoczęcie reorientacji firmy bądź modyfikacji istniejącego systemu zarządzania w kierunku zarządzania opartego na rozwiązaniach controllingowych. Celem przedmiotu jest wprowadzenie uczestników w zakres wiedzy i umiejętności dotyczących analizy struktury i dynamiki kosztów firmy, wykształcenie umiejętności stosowania nowoczesnych koncepcji zarządzania rentownością przedsiębiorstwa oraz przybliżenie problematyki zarządzania wartością przedsiębiorstwa.</p>
11.	<p>Controlling finansowy i podatkowy</p> <p>Celem przedmiotu jest zapoznanie słuchaczy z istotą i zadaniami controllingu finansowego i podatkowego w przedsiębiorstwie oraz narzędziami możliwymi do wykorzystania w zarządzaniu finansami i podatkami we współczesnym przedsiębiorstwie. W ramach controllingu finansowego słuchacze zdobędą umiejętność w zakresie doboru i wyznaczania strategii finansowej, planowania stanu należności i zobowiązań, budżetowania kapitałów oraz planowania przepływów pieniężnych. W ramach controllingu podatkowego słuchacze zdobędą umiejętność rozpoznawania obszarów działalności wywołujących określone skutki podatkowe oraz planowania przepływów gotówkowych i skutecznego prognozowania rozliczeń z tytułu podatku.</p>
12.	<p>Sprawozdawczość zarządcza</p> <p>Sprawozdawczość zarządcza obejmuje gromadzenie, przetwarzanie i raportowanie informacji przez specjalistów controllingu (rachunkowości zarządczej) na potrzeby wspomagania procesów podejmowania decyzji na różnych szczeblach zarządzania. Celem przedmiotu jest przekazanie słuchaczom wiedzy i umiejętności dotyczących efektów pracy specjalistów controllingu, jakimi są różnego typu analizy, mierniki i wskaźniki, budżety, opracowania problemowe, studia wykonalności i symulacje decyzyjne. Wymienione formy raportów stanowią podstawowe źródło informacji do podejmowania decyzji przez menedżerów i mają sprzyjać osiągnięciu celów przedsiębiorstwa.</p>
13.	<p>Narzędzia informatyczne w rachunkowości zarządczej i controllingu</p> <p>Na laboratoriach słuchacze będą mogli praktycznie wykorzystać zdobytą wiedzę. Słuchacze zapoznają się z możliwościami wykorzystania pakietu Excel przy sporządzaniu budżetów, stosowaniu tradycyjnych i zaawansowanych systemów rachunku kosztów, kalkulacji kosztów, prowadzeniu rachunków decyzyjnych, analizie sprawozdań finansowych itp.</p>

5. Sposoby weryfikacji efektów uczenia się

Efekty uczenia się	Przedmioty	Metody kształcenia	Metody oceny
WIEDZA – ZNA I ROZUMIE:			
W01	Organizacja controllingu	analiza przypadków, praca w grupach, dyskusja	zaliczenie na podstawie testu
	Controlling zorientowany na procesy		zaliczenie na podstawie projektu
	Controlling projektów		zaliczenie na podstawie projektu
	Controlling finansowy i podatkowy		egzamin
W02	Wieloaspektowa analiza sprawozdań finansowych	analiza przypadków, praca w grupach, dyskusja	egzamin
	Rozliczanie i kalkulacja kosztów		zaliczenie na podstawie testu
	Rachunek kosztów zmiennych i próg rentowności		zaliczenie na podstawie projektu
	Sprawozdawczość zarządcza		zaliczenie na podstawie projektu
W03	Organizacja controllingu	analiza przypadków, praca w grupach, dyskusja	zaliczenie na podstawie testu
	Budżetowanie przychodów i kosztów		egzamin
W04	Wieloaspektowa analiza sprawozdań finansowych	analiza przypadków, praca w grupach, dyskusja	egzamin
	Rozliczanie i kalkulacja kosztów		zaliczenie na podstawie testu
	Rachunek kosztów zmiennych i próg rentowności		zaliczenie na podstawie projektu
	Strategiczna karta wyników		zaliczenie na podstawie projektu
	Analiza kosztów		zaliczenie na podstawie testu
	Zarządzanie kosztami		egzamin
W05	Wieloaspektowa analiza sprawozdań finansowych	analiza przypadków, praca w grupach, dyskusja	egzamin
	Analiza kosztów		zaliczenie na podstawie testu
	Controlling finansowy i podatkowy		egzamin
UMIEJĘTNOŚCI – POTRAFI:			
U01	Wieloaspektowa analiza sprawozdań finansowych	analiza przypadków, praca w grupach, dyskusja	egzamin
	Analiza kosztów		zaliczenie na podstawie testu
U02	Wieloaspektowa analiza sprawozdań finansowych	analiza przypadków, praca w grupach, dyskusja	egzamin
	Strategiczna karta wyników		zaliczenie na podstawie projektu
	Analiza kosztów		zaliczenie na podstawie testu
	Sprawozdawczość zarządcza		zaliczenie na podstawie projektu

U03	Rachunek kosztów zmiennych i próg rentowności	analiza przypadków, praca w grupach, dyskusja	zaliczenie na podstawie projektu
	Strategiczna karta wyników		zaliczenie na podstawie projektu
	Sprawozdawczość zarządcza		zaliczenie na podstawie projektu
U04	Controlling zorientowany na procesy	analiza przypadków, praca w grupach, dyskusja	zaliczenie na podstawie projektu
	Strategiczna karta wyników		zaliczenie na podstawie projektu
	Controlling projektów		zaliczenie na podstawie projektu
	Sprawozdawczość zarządcza		zaliczenie na podstawie projektu
U05	Rozliczanie i kalkulacja kosztów	analiza przypadków, praca w grupach, dyskusja	zaliczenie na podstawie testu
	Rachunek kosztów zmiennych i próg rentowności		zaliczenie na podstawie projektu
	Strategiczna karta wyników		zaliczenie na podstawie projektu
	Analiza kosztów		zaliczenie na podstawie testu
U06	Narzędzia informatyczne w rachunkowości zarządczej i controllingu	analiza przypadków, praca w grupach, dyskusja	zaliczenie na podstawie projektu
KOMPETENCJE SPOŁECZNE – JEST GOTÓW DO:			
K01	Organizacja controllingu	analiza przypadków, praca w grupach, dyskusja	zaliczenie na podstawie testu
	Budżetowanie przychodów i kosztów		egzamin
	Controlling zorientowany na procesy		zaliczenie na podstawie projektu
	Controlling finansowy i podatkowy		egzamin
K02	Budżetowanie przychodów i kosztów	analiza przypadków, praca w grupach, dyskusja	egzamin
	Strategiczna karta wyników		zaliczenie na podstawie projektu
	Sprawozdawczość zarządcza		zaliczenie na podstawie projektu
K03	Budżetowanie przychodów i kosztów	analiza przypadków, praca w grupach, dyskusja	egzamin
	Strategiczna karta wyników		zaliczenie na podstawie projektu
	Narzędzia informatyczne w rachunkowości zarządczej i controllingu		zaliczenie na podstawie projektu
K04	Budżetowanie przychodów i kosztów	analiza przypadków, praca w grupach, dyskusja	egzamin
	Strategiczna karta wyników		zaliczenie na podstawie projektu
	Narzędzia informatyczne w rachunkowości zarządczej i controllingu		zaliczenie na podstawie projektu